

Inflyttarens bild av Gotland

- Slutrapport

Per Ekman, Tendensor
27 september 2014

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Syfte och metod	3
3. Sammanfattning	4
4. Resultatredovisning	5

Bilagor

Bilaga 1: Frågeformuläret

Bilaga 2: Öppna svar

Kontaktuppgifter Tendensor AB

Per Ekman, VD

Mobil: 0707-449980

E-post: per.ekman@tendensor.se

Kontaktuppgifter Inspiration Gotland

Sofia Wollmann, VD

Mobil: 0707-449980

E-post: per.ekman@tendensor.se

1. Inledning

På uppdrag av Region Gotland och Inspiration Gotland har Tendensor genomfört en undersökning av hur inflyttande personer till ön ser på Gotland och hur de uppfattar sin flytt. Undersökningen är en del av en utvärdering av det samlade arbetet med Gotlandsbilden.

Målsättningen med inflyttarundersökningen är att kunna öka kunskapen om hur inflyttaren till Gotland ser ut samt påvisa möjligheter till en mer behovsnära inflyttarservice. Den ska också kunna bidra till ett långsiktigt arbete med Gotlands attraktivitet som ö att leva och verka på.

Tack alla ni som medverkat i undersökningen som respondenter. Ett tack bör även riktas till er som deltagit i de seminarier som arrangerats under utvärderingen av Gotlandsbilden.

Kalmar den 27 september 2014

Per Ekman
VD, Tendensor AB

2. Syfte och metod

Syfte med undersökningen

Syftet med *Inflyttarens bild av Gotland 2014* är att klargöra motiv, upplevelser och idéer från personer som flyttat till Gotland. Undersökningsresultatet ska kunna användas som underlag för de aktörer som är involverade i den samlade processen för att attrahera, ta emot och integrera inflyttare i det lokala samhället. Bland dessa kan nämnas Region Gotland, Inspiration Gotland med Inflyttarbyrån samt arbetsgivare i olika sektorer. Resultatet ska också kunna bidra till en insikt i Gotlands attraktivitet för inflyttning och kunna ge idéer om hur den kan stärkas ytterligare.

Undersökningsmetod

Populationen som undersökts är inflyttande personer till Gotland från 2011 och framåt som har identifierats genom befolkningsregistret KIR genom Region Gotland. Ett brev skickades i juni 2014 till ett slumpmässigt urval på 4500 identifierade inflyttande i vilket de tillfrågades att delta i undersökningen. En webbaserad enkät fanns publicerad på Inspiration Gotlands webbplats dit respondenterna sökte sig. I slutet mot undersökningsperioden skickades ytterligare ett brev ut som påminnelse.

Resultatet har analyserats genom korstabulering och genom analys av de öppna svaren i undersökningen.

Enkätens utformning

De frågor som ställdes i undersökningen återfinns som bilaga. De framgår också genom resultatredovisningen under kapitel fyra.

Undersökningsresultatets tillförlitlighet

Totalt har 620 personer besvarat enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på cirka 14 procent. Undersökningsarbetet har inte innefattat bortfallsanalys. Vidare kan vi anta att de som besvarar enkäter av det här slaget avviker något från medel; de har högre utbildningsnivå, uppvisar ett högt engagemang och är datavana. Trots dessa begränsningar med undersökningen kan vi anta att de stora dragen i resultatet är högst relevanta. En försiktighet rekommenderas dock när det gäller tolkning av små skillnader i procentsatser.

3. Sammanfattning

Undersökningen *Inflyttarens bild av Gotland 2014* har möjliggjort en bättre förståelse för vem inflyttaren till Gotland är. Den påvisar de motiv till inflyttning som gruppen har och vilka eventuella utmaningar de möter inför, under och efter inflyttning. Undersökningen kanaliserar också idéer om hur inflyttare bättre kan tas emot på ön och om hur Gotlands kan stärka sin attraktivitet för inflyttare. 620 respondenter har deltagit.

Av resultatet framgår att inflyttarna till Gotland är en mycket välutbildad grupp människor; över hälften har två års högskolestudier eller mer. Varannan inflyttare är från Stockholmsregionen och var tredje har barn med sig till Gotland.

För många möjliggörs flytten till Gotland genom att ett jobb tillfälle dyker upp eller att man går i pension och därmed har större möjlighet att välja sin boplats i livet. Men för många är drömmen om Gotland något som börjat långt innan flytt tillfallet. En stor del av inflyttarna har tidigare haft fritidshus på ön, växt upp på Gotland eller varit på besök under en längre tid.

Förväntningarna inför flytten är höga; *ett lugnare liv, att få bo närmare den gotländska naturen, komma ifrån storstaden, närmare släkt och vänner och en större social gemenskap*. 8 av 10 inflyttare säger i undersökningen att förväntningarna de hade inför flytten har infriats. En glädjande stor andel.

Samtidigt möter inflyttarna utmaningar. De vanligaste är *svårigheter att hitta lämpligt boende, problem med att komma in i det sociala livet, brist på arbetstillfällen* och att det ibland tar tid att få barnomsorg.

Inflyttarna föreslår förbättringar av inflyttarservice på ön: *stärkt utbud av boendemöjligheter, förbättra fakta- och utbudsorienterad info till nyinflyttade, visa ett aktivt välkomnade och fler nätverksforum så att inflyttare lättare integreras*.

Över hälften av inflyttarna bor i Visby med omnejd. Nästan hälften bor i köpt eller hyrt hus. De flesta är nöjda med var de bor idag, bortsett från ungefär en femtedel av de som bor utanför Visby, som gärna skulle vilja flytta in dit.

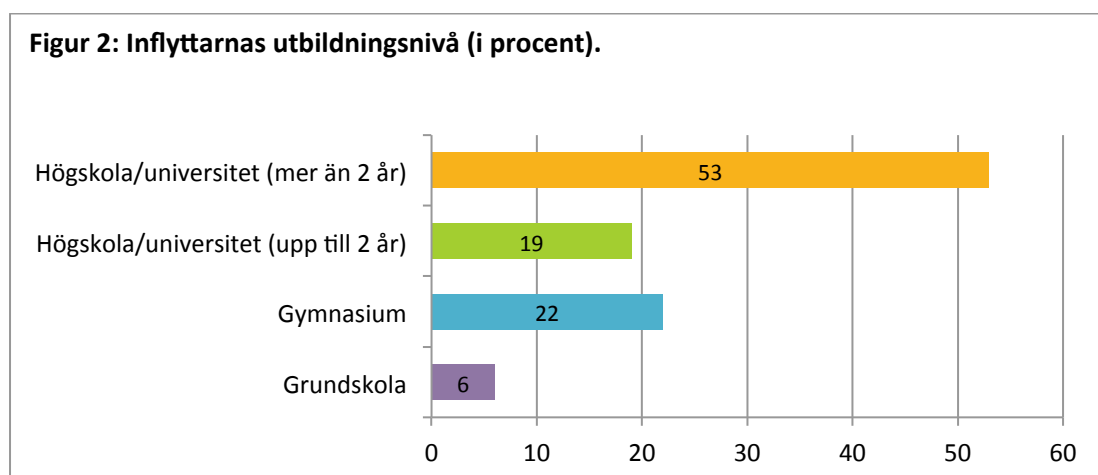
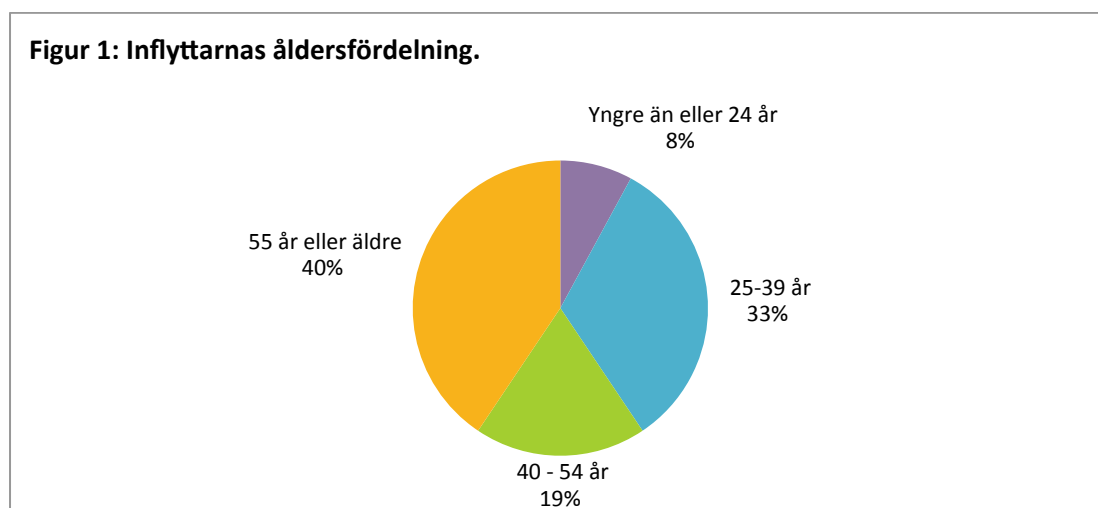
Offentlig sektor attraherar fler inflyttare till Gotland än vad näringslivet gör, enligt undersökningen. Den näringslivssektor som attraherar flest inflyttare är *Tjänster till företag*. Endast 5 procent av inflyttarna anger att de arbetar inom näringslivssektorn *Turism och besöksnäring*.

På plussidan i undersökningsresultatet bör nämnas att så många av inflyttarna i det stora hela är mycket nöjda med sin flytt till Gotland. På minussidan kan nämnas att många upplever det svårt att komma in i det sociala livet på ön samt att utbudet av boende- och arbetsmöjligheter upplevs begränsat av många inflyttare.

4. Resultatredovisning

I. Vem har svarat

Av de 620 respondenterna är 58 procent kvinnor och 42 procent män. Var femte respondent är född på Gotland och var tjugonde är utlandsfödd. Resten (ca 75 procent) är födda i övriga Sverige. Som framgår av diagrammet nedan är nästan fyra av tio respondenter över 55 år.

Vi kan också utläsa att utbildningsnivån hos de som har svarat är påfallande hög; över hälften har mer än två års högskolestudier bakom sig. Trots att en enkätundersökning av det här slaget torde locka de med högre utbildning, indikerar resultatet att en generellt hög utbildningsnivå hos de som flyttar till Gotland.

En kontrollfråga ställdes: ”Stämmer det att du är inflyttad till Gotland?”.

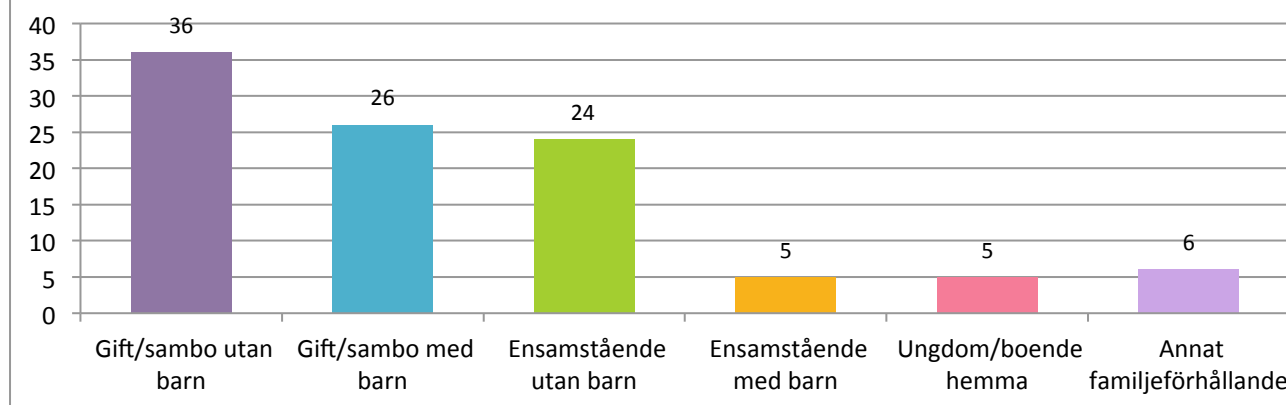
- 87 procent (534 personer) svarar *Ja - och jag bor kvar på Gotland.*
- 13 procent (77 personer) svarar *Ja – och jag har flyttat därifrån igen.*

- 0,7 procent (4 personer) svarar *Nej, jag har alltid bott på ön.*

Trots att de som svarat *Nej, jag har alltid bott på ön* egentligen faller utanför undersökningsgruppen, låter vi dem vara kvar som respondenter i undersökningen, eftersom de ändå av något skäl adresserats som inflyttare till Gotland.

Frågan om familjesituation vid inflyttningstillfället har också ställts. Av svaren kan vi utläsa att nästan var tredje inflyttare anger att de hade barn med sig till Gotland (Gift/sammanboende eller ensamstående med barn).

Figur 3: Inflyttarnas familjesituation vid inflyttningstillfället (i procent).

2. Varifrån kommer inflyttarna?

Av undersökningsresultatet kan vi utläsa att nästan hälften av inflyttarna till Gotland kommer från Stockholms län (46,5 procent). Därefter återfinns Västra Götalands län (8,4 procent), Skåne län (7,9 procent) och Uppsala län (5,4 procent). I övrigt är spridningen stor. Andelen inflyttare från utlandet (som deltagit i undersökningen) är under 2 procent.

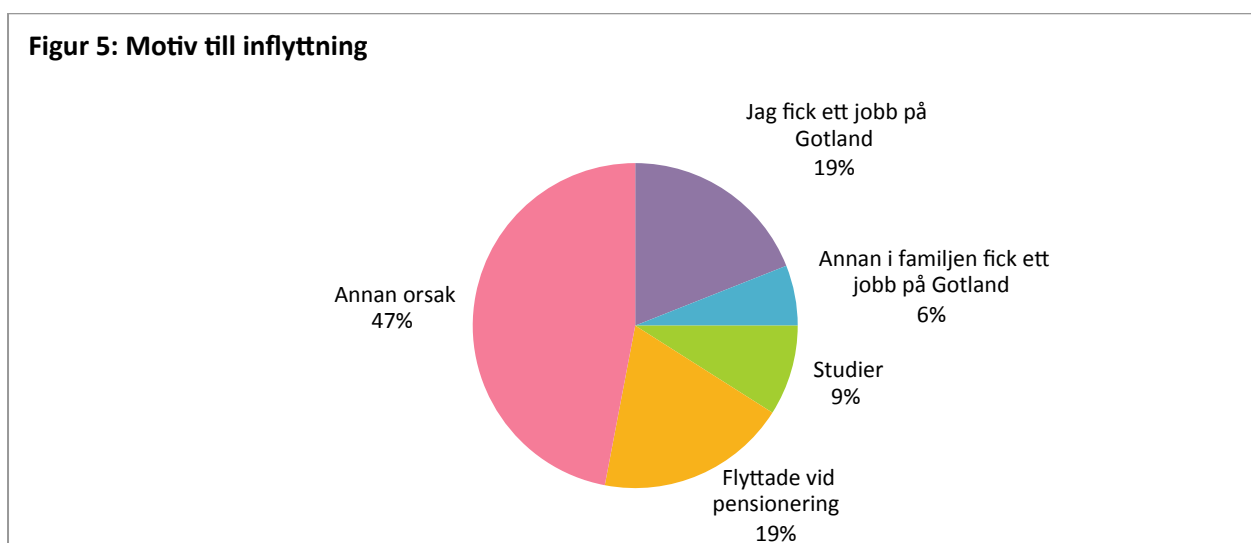
Resultatet på frågan "Var bodde du innan du flyttade till Gotland?" återfinns i tabellen på nästa sida.

Figur 4: Respondenternas hemlän innan inflyttning till Gotland

Län/land	Andel	Antal
Blekinge län	1.2%	7
Dalarnas län	3.6%	22
Gävleborgs län	1.7%	10
Hallands län	0.5%	3
Jämtlands län	1.2%	7
Jönköpings län	1.8%	11
Kalmar län	3.8%	23
Kronobergs län	1.2%	7
Norrbottnens län	2.1%	13
Skåne län	7.9%	48
Stockholms län	46.5%	282
Södermanlands län	1.7%	10
Uppsala län	5.4%	33
Värmlands län	1.5%	9
Västerbottens län	1.5%	9
Västernorrlands län	1.7%	10
Västmanlands län	1.7%	10
Västra Götalands län	8.4%	51
Östergötlands län	3.1%	19
Örebro län	2.1%	13
I övriga Europa	1.5%	9
Utanför Europa	0.2%	1
Total		607

3. Motiv till inflyttning

I enkäten ställdes frågan *Vad var den huvudsakliga orsaken till att du flyttade till Gotland?* och ett antal fasta svarsalternativ angavs. Svaren fördelade sig som visas i diagrammet nedan.

Av svaren framgår att var femte person (19 procent) flyttar till Gotland för ett jobb och lika många flyttar i samband med pension (19 procent). Var tionde inflyttare är en student (9 procent) och ungefär en på 20 flyttar till Gotland för att någon annan i familjen fått jobb (6 procent). Sammantaget kan vi utläsa av svarsbildden att cirka 1 av 3 inflyttare till Gotland kommer tack vare jobb eller studier.

Som framgår återfinns nästan hälften av svaren i Annan orsak (47 procent). Här hittar vi hela 289 svar och dessa har räknats och kategoriserats. De vanligaste svaren är flyttar på grund av kärlek eller förändrad livssituation, förverkligar en dröm om Gotland, vill bo nära naturen och få ett lugnare liv eller vill komma närmare släkt och vänner.

Det ska poängteras att vi undersöker dessa mer allmänna förväntningar och förhoppningar inför flyttillfället i nästkommande enkätfråga och avsnitt.

Bland svaren hittar vi:

"Vi flyttade till Gotland och beslöt att pendla till våra arbeten i Sthlm."

"Särbo som inte fick jobb där jag bodde, flyttade därför till Gotland för att bli sambo."

"Miljöbyte och ett fint boende på Storsudret."

"Jag skulle bli pappa."

"Flickvännen bodde här, dessutom hade jag velat flytta tillbaka en längre tid."

"Total förändring av hela vår livssituation. När man inte är nöjd med sin tillvaro, får man försöka göra något åt det, och det var precis vad vi gjorde. Att det blev Gotland var mest en slump."

”Att ena sonen snart skulle börja i skolan. Då ville vi vara på en plats, där vi tänkt bo framöver.”

4. Förväntningar inför inflyttning

Vad har då inflyttarna för förväntningar på Gotland och ett liv på ön inför deras flytt? En öppen fråga ställdes, som löd *Vad hade du för förväntningar på ett liv på Gotland inför din flytt?* Svaren har räknats och kategoriserats och vi kan urskilja följande huvudsakliga förväntningar:

Figur 6. Förväntningar inför inflyttning.

Att förverkliga en dröm om Gotland.
Att bo nära den gotländska naturen.
Ett lugnare liv, få mer tid för varandra.
Att få komma hem, närmare släkt och vänner.
Att komma ifrån storstaden.
En större social gemenskap.

Av svarsbilden framgår att många av de inflyttande redan i förväg har haft en dröm eller tanke om att flytta till Gotland, som ibland kommer sig av de växt upp där eller har sommarbostad på ön. Påtagligt många framhåller *balans mellan arbete och fritid* som en viktig förväntad kvalitet i samband med en flytt till Gotland.

Bland svaren hittar vi:

”Mer familjetid, mindre tid på pendlning. Bo i hus med trädgård, nära stan men inte mitt i. Kunna odla. Arbeta i lagom mängd. Tillgång till natur.”

”Att finnas i ett mindre sammanhang, ett lugnare tempo, mindre trafik, närmare till naturen och havet. Ha möjlighet till ett annat boende. Att jag skulle få ett trevligt jobb på ön.”

”Möjlighet att utveckla mina konstnärliga färdigheter i ett bra boende i en stimulerande miljö.”

”Jag har tidigare bott på Gotland i 6 år och längtade tillbaka. Fick jobb på ön igen efter 9 år i Sthlm. När jag flyttade till Gotland första gången var jag nyfiken på hur det var här andra årstider. Den vackra naturen lockade och vackra Visby med sin charm. Havet.”

”Läsa ett masterprogram på högskolan och få jobb någonstans i Sverige.”

”Egentligen inga, tänkte att det blir vad jag gör det till. Det mottagande vi fått överallt i form av trevligt bemötande, hjälpsamhet mm gör bara att man mår så bra. Så borde alla få ha det.”

”Få ett likvärdigt jobb som på fastlandet men dessutom: Ett lugnare liv, mindre stress m.m. Komma närmare naturen, vara ute mer och ha en aktivare fritid.”

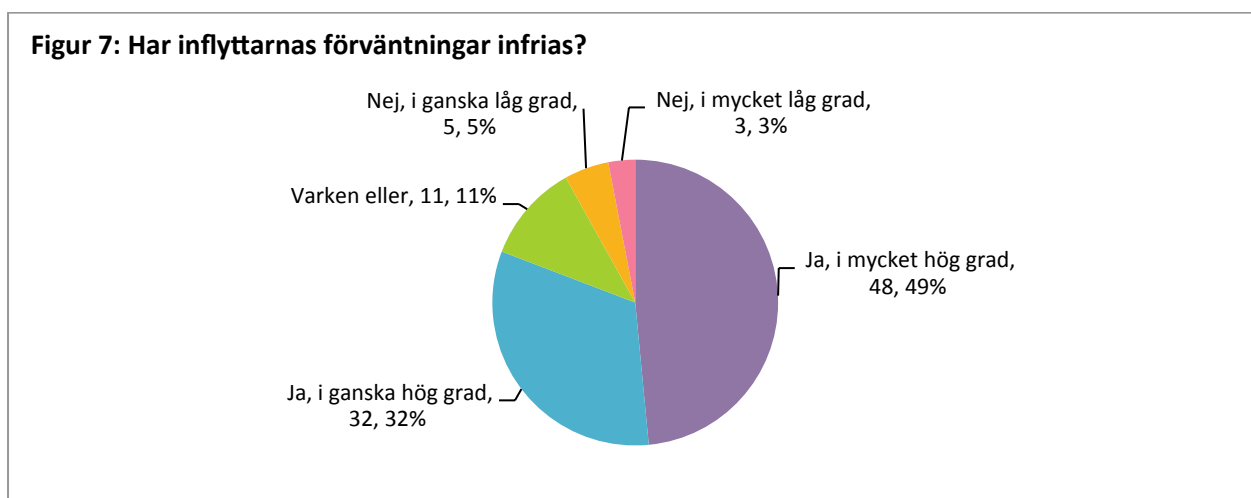
”Leva ett liv med djur och hjälpa till på mina föräldrars gård, driva företag och ha tid till familjen.”

”En intressant puls mellan en vansinnig sommar och ett övrigt år präglat av glesbygd och småstadsliv. Vettigt klimat. En smula exotism. Svårt med arbete.”

”Stora förväntningar med livskvalité till det bättre för familjen och inte minst barnen. Att jobbet skulle bli bra.”

4. Har inflyttarnas förväntningar infriats

Respondenterna har tillfrågats: *Har dina förväntningar infriats, utifrån vad du beskrivit ovan?* Svaren utföll:

Fler än 8 av 10 inflyttare till Gotland anger alltså att de är *nöjda i hög grad* eller *i mycket hög grad* med sin flytt. Knappt 1 av 10 anger att de är *missnöjda*. Resten svarar *Varken eller*. Resultatet torde kunna tolkas positivt ur en gotlandssynvinkel.

En särskild följdfråga har ställts till de 52 respondenter som angivit att de är missnöjda med sin flytt till Gotland. Bland svaren kanaliseras starka känslor och en del skarpt negativa omdömen om Gotland. I första hand pekas bristande offentlig service ut liksom svårigheten att komma in i sociala sammanhang, brist på boende och jobbtillfällen. Flera hänvisar till en upplevd begränsning med att leva i ett litet samhälle och på en ö. Bland svaren hittar vi:

”Svårt att hitta jobb och bra bostad till ett rimligt pris.”

”Det var omöjligt att hitta en bostad i Visby som vi inte blev tvingade att lämna när sommaren kom. Vi letade även i Visby omnejd men utan resultat. Tillslut hittade vi en lägenhet tre mil från vänner och arbete, vilket innebär en hel del pendlning som vi helst önskat slippa.”

”Ett boende på ”landet” är vad vi hade väntat oss. Men med ordentliga kommunala transportmedel så man kan slippa o ta bilen in till stan. Men bussen ser man knappt av o då bor vi bara 2 mil från visby. Och på helgerna går den inte alls! Fruktansvärt dåligt!”

”Som företagare känns det att man inte är välkommen på Ön.”

5. De som lämnat Gotland

De 77 personer som svarat att de först flyttat till Gotland för att sedan ha lämnat ön har fått två följdfrågor. Den första handlar om hur lång boendetiden blev på ön. Svaren utföll:

Figur 8: Boendetid på Gotland hos utflyttade		
Boendetid	Andel	Antal
Mindre än 1 år	38%	29
1 - 2 år	40%	31
3 år eller mer	22%	17
Total		77

Av resultatet framgår att nästa 4 av 10 av de inflyttare som lämnat ön igen, gör det redan inom ett år. Den andra frågan gällde var de flyttade bosatte sig efter utflyttningen; 35 procent av de dem (27 personer) flyttade till Stockholms län, cirka 15 procent till Västra Götalands län och 9 procent till Skåne län, därefter en stor spridning bland övriga län.

En öppen fråga om skälet till utflyttningen ställdes också. Bland svaren hittar vi många som hänvisar till avslutade studier eller att tillfälliga uppdrag/jobbslagit slut, att man inte hittat något jobb på Gotland eller flyttat på grund av jobberbjudande på fastlandet. Några anger att avstånd/kommunikationer vållade mer problem än man förutsett. Bland svaren hittar vi:

"Jag bodde där pga att jag studerade på Universitet, Campus Gotland. Nu när mina studier är slut så blev jag ännu tvungen att flytta ut."

"Flyttade till Gotland för min sambo studerade vindkraft. Flyttade därifrån p.g.a att han blev erbjuden jobb i norrbotten."

"Min man bor i Stockholm och skulle aldrig fått jobb på Gotland. Men även om han hade fått jobb där så skulle vi aldrig flyttat dit. Omöjligt att få vänner, man måste ha bil, dött på vintern, folk är konstiga hur trevlig och social man än är. Inte mycket att avancera till om man skulle vilja utvecklas i yrket."

"För att jag ville studera ett ämne som inte fanns på högskolan på Gotland. För att jag ville bo i en större stad än Visby."

6. Upplevda utmaningar vid flytt till Gotland

För att klargöra de inflyttandes upplevelser i samband med flytt till Gotland ställdes frågan *Mötte du några särskilda utmaningar när du flyttade till Gotland? (inför, under eller efter flytten)*. Över 600 svar har inkommit på frågan och hela utbudet av svar återfinns i den statistiska bilagan, för den som vill fördjupa sig och lära mer om inflyttarnas situation. En lång rad korta men kärnfulla personliga berättelser finns att ta del av.

Figur 9: Upplevda utmaningar

Upplevda utmaningar	Svårigheter att komma in i den sociala gemenskapen. Svårt att hitta bostad. Dyra bostäder. Svårt att hitta arbete. Svårt att få barnomsorg. Brister i allmänna kommunikationer på ön. Dyrt att resa till/från Gotland. Bristande mottagande, välkomnande.
---------------------	---

En genomläsning visar att *svårigheter att komma in i den sociala gemenskapen* och *svårigheten att hitta bostad* dominerar före de övriga utmaningarna. Bland svaren hittar vi:

"Litet utbud på arbetsmarknaden. Relativt stort rent praktiskt då flytten måste ske med flyttbolag/båt och i vårt fall lagring av möbler i väntan på "rätt" bostad. Gotlänningar har också visat sig vara ganska "svårflörtade" och svåra att lära känna och komma nära. Inte så välkomnande helt enkelt. Dessutom många som är relativt gnälliga och skeptiska till fastlämningar."

"Vi fick inte tag på en egen bostad, utan fick hyra in oss. Detta var mycket tufft med två små barn. Min man hittade inget arbete."

"Att Gotlänningar inte vill släppa in nyinflyttade i sin sfär. Man träffar mera andra inflyttade än Gotlänningar. Nu efter 8 somrar som vi haft vårt hus börjar de prata lite. Många tror inte att man ska bo så länge så det är ingen ide. tråkigt."

"Det var svårare än vad vi trodde för min man som inte kommer från Gotland ursprungligen att trivas både socialt och på jobbet. Det var även mycket svårare att hitta ett ok boende än vad vi trott. Dessutom är utbudet av affärer för litet vilket gör att det blir dyrt att leva på Gotland."

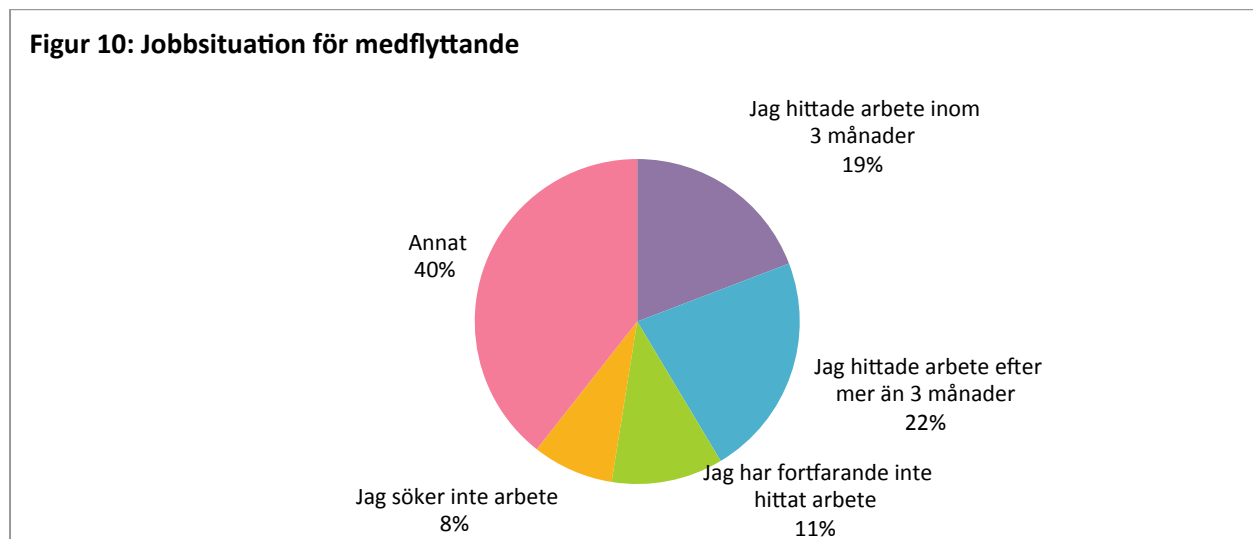
"Kön till barnomsorgen. Jag fick jobb efter bara några veckor och vi hade då behov av barnomsorg vilket var omöjligt att ordna."

Omöjligt att få tag i bostad för en hel familj om man inte vill köpa den. Och vill man prova att flytta till Gotland kanske man vill hyra sin bostad innan man bestämmer sig?

"Att snabbt komma på plats, hyrde bostad innan köpte bostad enligt önskemål. Inga hemmaboende barn, var hitta det sociala livet var svårt!"

7. Medflyttande

De 36 respondenter som tidigare i enkäten svarat att de flyttat till Gotland för att annan i familjen fått ett jobb har här fått en följdfråga om deras arbetssituation: *Du har svarat att "annan i familjen fick ett jobb på Gotland". Du ingår kanske i kategorin vi kallar medflyttande. Vad beskriver bäst din egen situation?*

Av resultatet framgår att 15 personer av 36 (ca 40 procent) har hittat jobb inom tre månader eller efter en längre tidsperiod än så. Fyra personer är fortfarande arbetssökande vid undersökningstillfället. De som svarat *annat* anger i följdfrågan att de är pensionärer, jobbar, är företagare, föräldraledig eller jobbar på fastlandet.

De som angivit att de är medflyttande har också fått en öppen fråga om hur just medflyttande kan ges bättre förutsättningar. Bland svaren hittar vi främst förslagen:

- ✓ Inflyttarmingel/nätverkande
- ✓ Bättre tillgång till boende
- ✓ Att bli kontaktad personligen
- ✓ Projekt- och praktikjobb i den egna branschen
- ✓ Öppnare klimat, förbättrade attityder gentemot nya invånare
- ✓ Tillvarata inflyttares nätverk och kompetens.

8. Kontakt med inflyttarbyrån

Frågan löd *Har du varit i kontakt med inflyttarbyrån (på Inspiration Gotland) i din roll som inflyttare?* 79 av 613 respondenter svarar ja (13 procent) och dessa personer har fått ange i vilken utsträckning de är nöjda med den hjälpen de fick:

Figur 11. Kontakt med Inflyttarbyrån

Nöjdhet	Andel	Antal
Mycket nöjd	23.8%	19
Nöjd	32.5%	26
Varken eller	27.5%	22
Mindre nöjd	7.5%	6
Inte alls nöjd	8.8%	7
Total		80

Respondenterna gavs också chans att kommentera sin kontakt med inflyttarbyrån:

"Trevligt och välkomnande. Kändes spännande och roligt att flytta till Gotland och man såg möjligheterna."

"Dom försökte hjälpa till med att hitta boende åt oss men det hjälpte tyvärr inte. Hittade själv via blocket istället."

"En orientering i hur man söker förskolor där inflyttarbyrån var min första kontakt och hjälpte mig få övergripande koll, direktnummer och namn till den jag skulle prata med osv. Det kändes som en vänlig hand på vägen."

"Vi anmälde oss på hemsidan, fick lite material (fint material som säkert är en hjälp för dem som aldrig bott på ön), sedan kom något enstaka mail. Vi deltog dock inte i något evenemang då inget kändes relevant för oss."

"Bara deltagit vid en tisdagsträff. Trevligt. Träffade andra inflyttare."

9. Hur kan inflyttare ges bättre stöd och hjälp?

En öppen fråga ställdes för att ge respondenterna möjlighet att komma med förslag till hur inflyttare kan få bättre stöd och hjälp. Många har besvarat frågan och i jämförelse med enkätens övriga öppna frågor är spridningen i svaren inte lika stor utan de kretsar kring följande huvudsakliga åsikter/förslag:

1. Stärk utbudet av boendemöjligheter i synnerhet hyresrätter.
2. Förbättra den fakta- och utbudsorienterad informationen till inflyttare.
3. Förbättra välkommandet av inflyttare, bland annat med hjälp av välkomstbrev.
4. Erbjud nätverk och forum för att inflyttare bättre ska kunna komma in i den sociala gemenskapen.

Bland svaren hittar vi:

"Bättre information kring det man vill veta. Vi som ska flytta in, behöver inte flashiga broschyrer och tidningar med vackra bilder på Gotland. Vi vet redan, skippa turistsnacket! :) Vi vill ha listor: Idrottsklubbar, kulturföreningar, träningsställen, gårdsbutiker med åretruntöppet, företagsföreningar... Vi vill träffa andra som har tagit steget att flytta hit, mentorer. Lista dem på hemsidan med foto och kort faktaruta under: Var de bor, vad de gör på fritiden, vad de jobbar med, hur familjen ser ut, vad de har för husdjur. Då kan man ta kontakt med de man tycker är likasinnade (eller intressanta)."

"Jag saknar framförallt ett välkomnande! När jag flyttade till Göteborg från Stockholm fick jag ett fint brev från kommunen med diverse entrébiljetter till museum och andra erbjudanden och information från Göteborg stad. Från Regionen har vi inte ens fått ett "Välkomna hit!" Det kändes väldigt snopet och snålt."

”Många arbeten verkar fås via kontakter och det är därför viktigt med ett bra kontaktnät. Inflyttarbyrån skulle kunna samarbeta mer med företagen för att se om de har rekryteringsbehov. Utan jobb är det svårt att trivas och stanna på ön.”

”Bjud in dem som kommer hit till ditt hem eller ta med dem på aktiviteter. Jag själv är med i ett kvinnligt nätverk som heter Ladies circle som jag blev inbjuden till och som jag uppskattar mycket.”

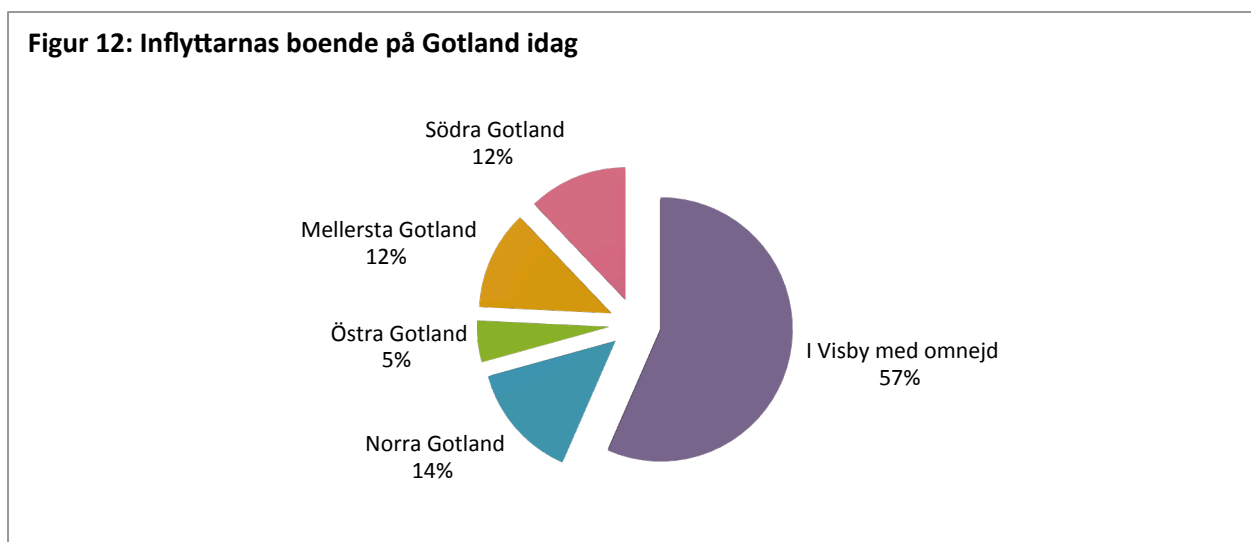
”Jag har personligen inte behövt den typen av stöd. Men inflyttarbyrån skulle kunna vara mer initiativtagande och kontakta inflyttare med ett presentationsbrev el likn så att man får veta att dom finns o vad dom kan bidra med.”

”Underlätta möjligheterna att hyra bostad, går det inte att hyra en ok bostad kommer man aldrig bli kvar på ön tillräckligt länge för att avgöra om man vill köpa bostad. Möjligheten att bo utanför Visby känns dålig, kass kollektivtrafik och då allt socialt liv (arbete, vänner fritidsintressen etc.) pågår i Visby är det enda platsen det är möjligt att bo på!”

”Som inflyttare till Gotland fick vi inflyttareerbjudanden från den lokala ica handlaren inom någon månad. varför inte liknande från kommunen eller inflyttarbyrån med kontaktperson eller dylikt.”

10. Inflyttarnas boende på Gotland idag

Respondenterna har fått ange var på Gotland de bor. Frågan är ställd så att den belyser inflyttarens nuvarande boendeplats och inte nödvändigtvis boendet de först valde som nyinflyttade.

Nästan 6 av 10 inflyttare till Gotland bor alltså i Visby med omnejd. 4 av 10 bor på övriga ön. Yngre inflyttare bor i Visby i högre utsträckning än äldre. Åldersgruppen 55 år eller äldre är främst överrepresenterad på norra, östra och södra Gotland.

Följande fråga har också ställts: *I vilken utsträckning är du nöjd med ditt boende idag?* Resultatet framgår av tabellen nedan.

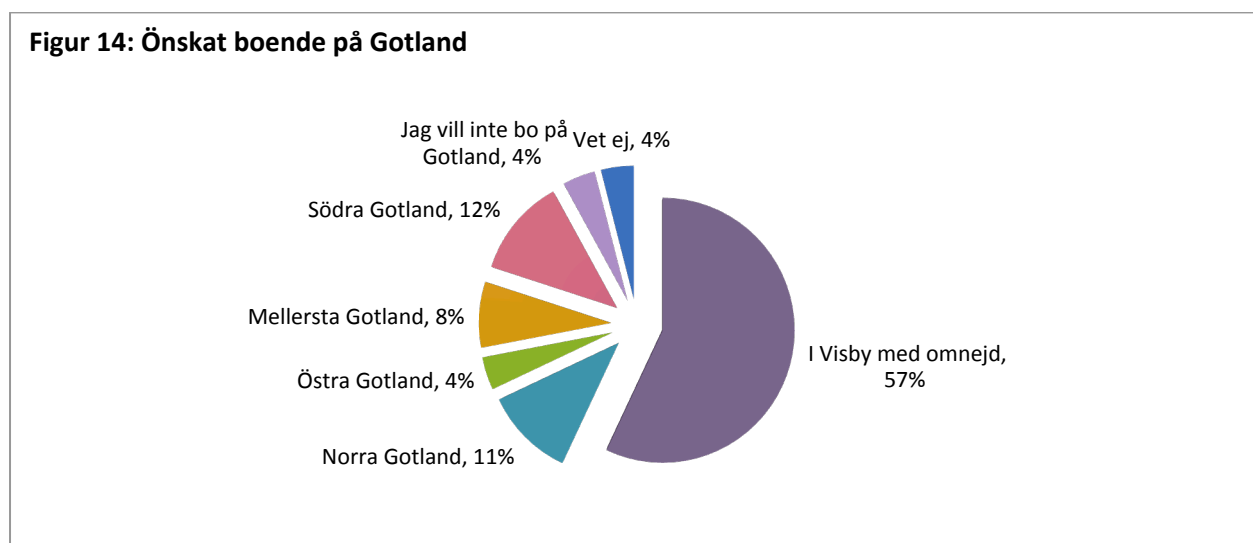
Figur 13: nöjdhet med boende	
Nöjdhet	Andel
Mycket nöjd:	62 procent

Nöjd:	28 procent
Mindre nöjd:	8 procent
Inte alls nöjd:	2 procent

9 av 10 inflyttare anger att de är *nöjda* eller *mycket nöjda* med sitt boende idag på Gotland. Äldre respondenter är än mer nöjda än yngre; i åldersgruppen 55 eller äldre är andelen 95 procent och i gruppen 25-39 år är den 85 procent.

11. Önskat boende på Gotland

Respondenterna i undersökningen har besvarat frågan *Om du skulle kunna välja fritt, var på Gotland skulle du vilja bo?* Svaren utföll som diagrammet nedan visar:

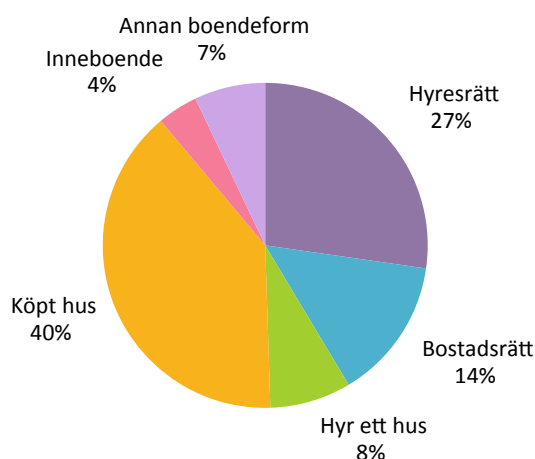

I stort sett verkar respondenterna svara att de vill bo på den delen av Gotland där de redan bor. Det finns dock undantag: en kategori inflyttare som idag bor utanför Visby med omnejd som vill flytta in Visby. Det handlar om 51 av 266 respondenter (19 procent).

12. Boendeform – idag och önskad sådan

De som deltog i undersökning har tillfrågats *Vilken beskrivning stämmer bäst med din boendeform på Gotland?* Svaren framgår av diagrammet:

Figur 15: Inflyttarnas boendeform på Gotland idag

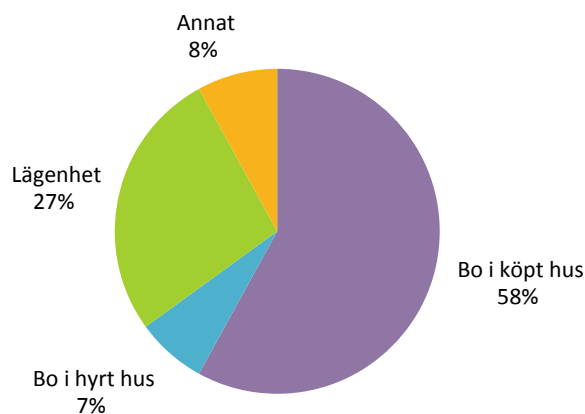

4 av 10 inflyttare till Gotland har köpt hus. Nästan var tredje bor i hyresrätt. Över hälften av respondenterna under 25 år bor i hyresrätt, 37 procent i åldersgruppen 25 - 39 år och bara 18 procent bland gruppen 55 år eller äldre. När det gäller boendeformen *Köpt hus* är förhållandet det motsatta: Hälften av den äldsta gruppen har köpt hus, 27 procent i gruppen 25 – 39 år och bara 4 procent i gruppen *ynge än eller 24 år*.

Ensamstående väljer i markant större utsträckning hyresrätt framför att hyra eller köpa hus. Det gäller även ensamstående med barn i hushållet.

Respondenterna har också tillfrågats om önskad boendeform: *Vilken boendeform skulle passa dig och ditt hushåll bäst?* Resultatet visas nedan:

Figur 16: Inflyttarnas önskade boendeform

Överlag svarar respondenterna att de vill bo i den form de gör idag. Ett undantag är att ungefär en tredjedel av de som idag bor i lägenhet (hyres- eller bostadsrätt) istället skulle vilja hyra eller köpa ett hus.

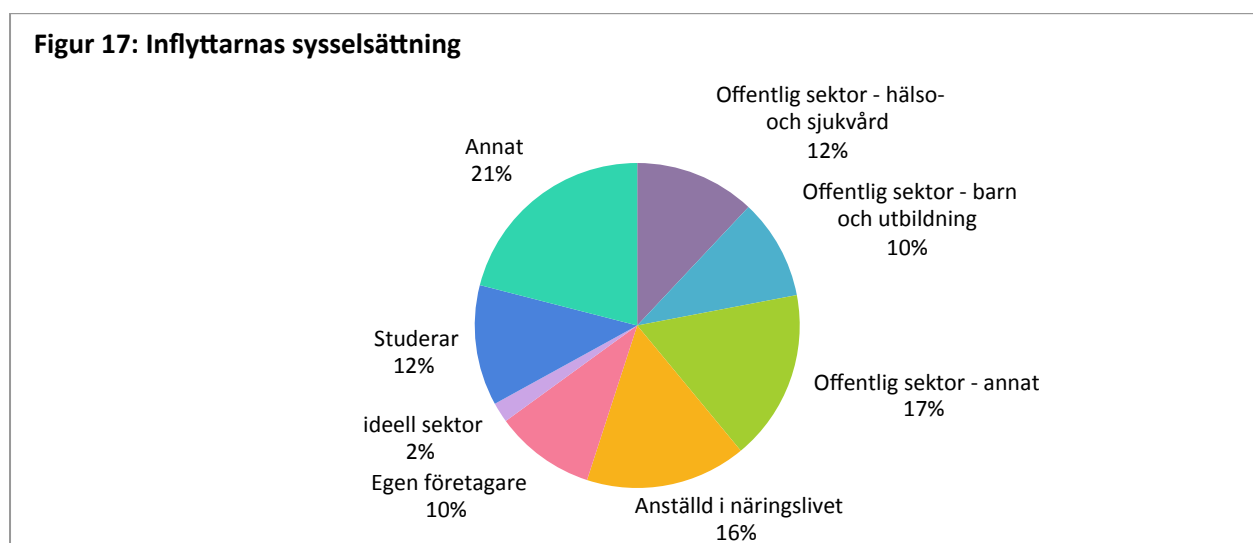
Trots att det är i åldersgruppen 55 år eller äldre vi påträffar den största andelen husägare, så finns här en ansevärd grupp (30 procent) som säger att de helst skulle vilja bo i lägenhet. Det är fler än i åldersgruppen 25-54 år. Avslutningsvis är det värt att notera att 8 av 10 barnfamiljer vill bo i köpt hus på Gotland.

De som svarat *annat* har ofta förklarat sitt svar med att de vill bo på en gård eller att de vill ha delat boende på fastlandet.

13. Sysselsättning

För att kartlägga inflyttarnas sysselsättning på ön har följande fråga ställts: *Du har tidigare svarat att du jobbat eller studerat på Gotland? Vad beskriver bäst din sysselsättning på ön?* Frågan riktades till de som tidigare enkäten angivit att de flyttat till Gotland för arbete eller studier alternativt i frågan om medflyttande svarat att de nu funnit ett arbete.

Tydligt har ett visst programmeringsfel smugit sig in i enkäten eftersom flera kommenterat att de inte alls arbetar, utan är pensionärer eller ha annan typ av sysselsättning. Flertalet av dessa har markerat svarsalternativet *annat*, vilket gör att denna kategori är oproportionerligt stor. Resultatet på den här frågan är ändå möjligt att tolka och använda.

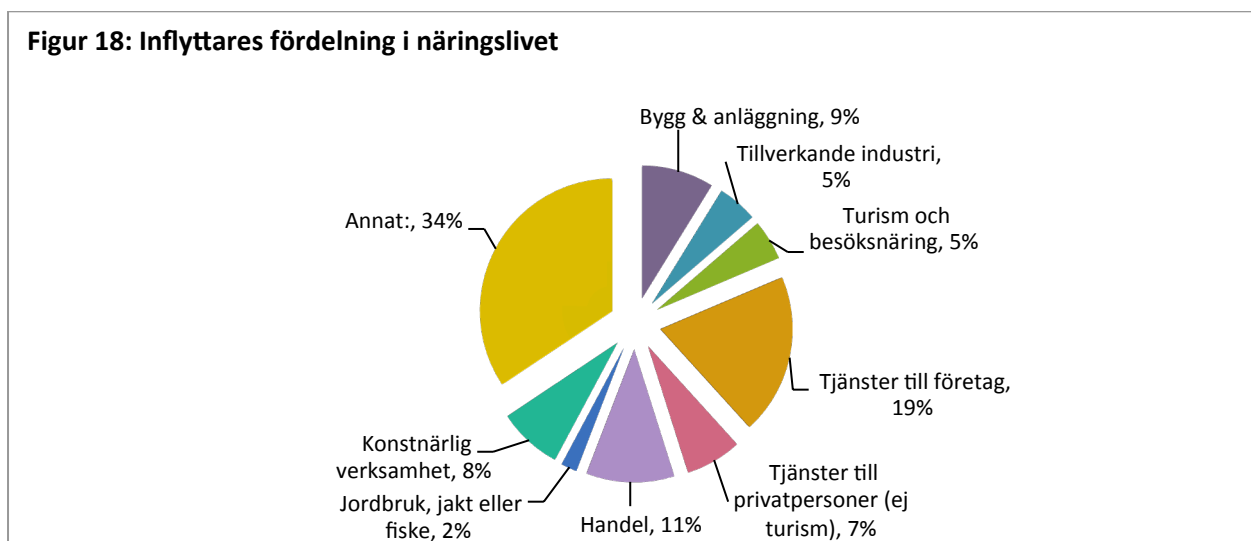

Av resultatet framgår att en stor andel av de inflyttare som har sysselsättning på Gotland arbetar inom offentlig sektor – fler än de inflyttare som återfinns som anställda i näringslivet eller som egna företagare. Omvänt kan konstateras att (minst) 10 procent av inflyttarna är egna företagare vilket måste sägas vara högt och det återspeglar Gotlands höga företagarandel överlag i befolkningen. Andelen företagare är markant högre bland äldre inflyttare än yngre.

Offentlig sektor attraherar högutbildade personer i viss högre utsträckning än näringslivet. När det gäller rollen att attrahera yngre inflyttare till Gotland fyller Universitetet en viktig roll: nästan 6 av 10 i åldersgruppen yngre än eller upp till 24 år anger att de studerar.

14. Var återfinns inflyttarna i näringslivet?

En särskild fråga ställdes till de respondenter (199 st) som angivit att de arbetar i näringslivet eller är egna företagare ställdes följdfrågan: *Vad stämmer bäst in på företagets verksamhet?* Svaren utföll:

Även på den här frågan får vi för hög andel som svarar Annat – av det skälet att de respondenter som avstått att svara på en tidigare fråga felaktigt leddes vidare till denna fråga.

Men vi kan ändå läsa oss till hur de inflyttande fördelas över olika näringsgrenar på ön. Den största enskilda andelen återfinns i gruppen *Tjänster till företag*. Det är fyra gånger så många i jämförelse med de som säger sig ha anställning eller driva företag inom *Turism och besöksnäring*, vilket kan uppfattas som anmärkningsvärt. I den sistnämnda gruppen (turism och besöksnäring) återfinns bara tio individer av de drygt 600 respondenterna.

15. Hur kan näringslivet utvecklas enligt inflyttarna?

För att kanalisera goda idéer om hur det gotländska företagandet ställdes frågan *Ett stärkt näringsliv är viktigt för Gotlands utveckling. Hur kan förutsättningarna för företagande bli bättre på Gotland, enligt dig?* Frågan ställdes till de respondenter som angivit att de arbetar i näringslivet eller är egna företagare.

Svaren som kommit in har räknats och kategoriserats. De flesta förslagen gäller *förbättrade attityder gentemot företagande, ett mer attraktivt företagsklimat, behovet av förbättrade kommunikationer och en bättre marknadsföring av ön*. Många påtalar behovet av att även ”se” de mindre företagen och deras behov.

Men som alltid är de lyskraften i de enskilda idéerna intressantare än sammanställningen. Bland svaren hittar

”Tycker att Gotland är ganska företagsvänligt. Men jag tycker att det är viktigt att i första hand stötta de lokala företagen och bönderna!”

”Nytänk, undvik politisk käbbel om småsaker. Underlätta för företag att etablera sig på Gotland. Bättre öppettider på gårdsbutiker o dyl med tanke på turister från Europa. Satsa stort på turism, det är en jätteindustri som tillför Gotland både inkomst, gott rykte som väl värt att besöka.”

”Gotland måste bli lockande för kompetent arbetskraft från storstadsregionerna. Det är människor som inte har

något emot att åka buss flera mil eller cykla många kilometer till jobbet. Därför måste kollektivtrafiken och cykelbarnorna bli betydligt bättre än idag!”

”Underlätta för att utöka företagandet så att fler företag kan etablera sig på ön och därmed erbjuda arbeten, exempelvis genom etableringsstöd eller skattelättnader. Regionen borde samarbeta med fastighetsägare så att det blir fler verksamheter under hela året och inte enbart under sommarsäsong, exempelvis att man enbart får hyra under hela året och inte enbart på sommaren. Försöka koncentrera handeln till få platser istället för att sprida den som nu på flera olika platser.”

”Transportfrågan är viktig. Både när det gäller priser och tidtabeller. Fortsatt låg arbetsgivaravgift för ungdomar. Viktigt att de unga får komma ut på arbetsmarknaden. Tycker att det skulle finnas möjlighet att blivande pensionärer fasas ut genom att de går ned i tid och lämnar över och lär upp en ung person som sedan tar över jobbet utan att få lägre pension/ersättning. Att man tar vara på de äldres kunskap.”

”Det hör ihop... Fler innevånare ett stärkt näringsliv och vise versa! Gör mer reklam om Gotland, gör det lättare och billigare att komma hit. För att vilja flytta hit så måste personen i fråga kunna komma hit och uppleva ön först, sen föds tanken på att flytta hit.”

”Mycket läggs även i den unga åldern... gör ön attraktiv för barnfamiljer. Se till att hamnen fungerar! Med kryssningar från andra länder kan även små företag (konstnärer, krukmakare, biodlare mm.) överleva lättare. För att hela ön skall leva... ordna bussresor, som till Ullared, gärna till både södra och norra Gotland och uppmuntra/samarbeta med företag som är destinationen.”

”Bjud in nyinflyttade (och de som kanske tänker på att flytta hit) GRATIS till Företagardagarna. Som nyföretagare har man kanske inte råd... Hjälp till med kontakter och forum. Jag har fortfarande dålig koll på vilka sammanslutningar/föreningar som finns för oss företagare. Se och uppskatta även de små företagen! Gotland har flest företag per capita i hela Sverige, men det är många små. Hjälp oss med att skapa förutsättningar för samverkan och att hitta våra marknader!”

16. Hur kan Gotland attrahera fler inflyttare?

I slutet av enkäten tillfrågades respondenterna *Hur kan Gotland utvecklas till en mer attraktiv ö för inflyttare, enligt dig?* Frågan är brett ställd och en lång rad svar med mycket stor spännvidd i ämnen och inriktning finns att tillgå. Svaren handlar behovet av att öka utbudet av boendemöjligheter, förbättrade kommunikationer, ett stärkt företagsklimat, förändrade attityder gentemot nyanlända och mycket annat.

Här återges ett urval av svaren:

”Öka möjligheterna för barnfamiljer att snabbt etablera sig på ön. Öka möjligheterna för "instegsjobb" för medflyttare om deras respektive är den som fått arbete. Verka för en näringslivsförtur i barnomsorgen så att medflyttaren kan tacka ja till arbete och bidra till skattebasen. Gotland kan aldrig bli den billigaste platsen att bo på men det kan bli den bästa. Verka därför för ökad service och aktiviteter riktade till barnfamiljer för att öka underlaget för en trygg skattebas långsiktigt.”

”Bygg fler bostäder. Värna om oss nyinflyttade - hjälp oss hitta boende, skapa en separat bostadskö, ändra reglerna för uthyrning på sommaren så vi slipper flytta ut mellan maj-sept eller skapa sommarboende för oss nya. Nu får vi förlita oss på att kompisar/kompisars släktingar/kollegor har en soffa en kan få sova på under sommaren.”

”Hjälpa till med den sociala biten. Erbjud veteranpoolen gratis som barnpassning tex. Har man ingen släkt på ön så är det svårt.”

”Släpp 08-komplexet! Bli öppnare för förändring, kanske borde gotland inte vara en egen region? Varför stänger ön all service under höst-vinter, Öland gör inte det!”

”1) att hjälpa till med att hitta bostad 2) sänkta färjepriser 3) genom att skapa fler naturliga mötesplatser för barnfamiljer på kvällstid 4) genom att förmedla någon slags kontaktfamilj.”

För mig har allt fungerat bra. Hitta hantverkare, städare, hjälp med trädgård etc. har jag hittat genom att bara fråga mig fram. Alla har varit mer än hjälpsamma. Det senaste var tips om Veteran-Poolen. Fungerar fantastiskt!

”Behålla ön som den är just nu. Lung, rent och med lagom befolkning. Att det inte blir för mycket exploatering av ön. Naturen är superviktigt att ta hand om så att ön behåller sitt ursprung och sin skönhet.”

”Fler bostäder. Utökad utbud av aktiviteter/nöjen för ungdomar och folk utan familj. Mer och bättre kollektivtrafik.”

”Jag tycker ju redan att ön är så attraktiv och har fått det stöd jag behövt som inflyttare mycket tack vara dem som bor i närheten. Jag tror oxå att det beror mycket på ens egen inställning att vilja vara delaktig i sådant som händer t.ex. i socknen, att vilja lära sig om hur det fungerar på den plats man flyttar till, lyssna in och sedan bidra efter förståga.”

”Fler jobb och bättre bostäder. Det vore även trevligt om man kunde stödja fler åretrunt företag, så man slipper aktörer som endast är ute efter att "sko sig" utan att ge något tillbaka till kommunen. Mer satsningar på hållbara lösningar när det gäller miljö och de resurser som finns på Gotland.”

”Stärkt företagare-klimat! Kommunikation! Båtpriser! Hyreslägenheter! Bostäder åt yngre! Fiber åt alla! Mycket mer information om hur det gotländska samhället i realitet funkar! Företagsträffar där utbudet visas upp! Låt en "gotlandsbåt" gå på turné o ta med intresserade företagare o visa upp det riktiga gotland!”

”Gotland är en underbar ö men det behöver finnas mer arbetstillfällen för att unga familjer ska välja att flytta hit. Dagsplats är ett måste. Bygg enkla studentbostäder!”

”Tycker att Gotland är tillräckligt attraktivt för oss pensionärer. Allt är väldigt förutsägbart här. Bjuds nästan aldrig på obehagliga överraskningar. Lätt att nå och relativt billigt i affärer, restauranger och andra nöjen.”

”Se till att inkludera hela inflyttarfamiljen. Gör inte livet svårare för dem som inte behärskar gotländska. När jag numera besöker fastlandet märker jag hur bortskämd jag är med den allmänt trevliga och vänliga stämning som man möter på Gotland, icke minst i butiker och på restauranger. Malmö, där vi senast bodde, är raka motsatsen.”

”Det räcker inte med att Gotland är en fin och bra plats att bo på, det krävs mer för att få människor att flytta dit. Nyetableringsbidrag av någon form tror jag kan locka fler och göra det lättare att prova på att bo under en period.”